Sarpsborg kommune

Sammen skaper vi en god oppvekst for barn og unge

En plattform for kvalitet i tjenestene

Vedtatt av bystyret 08.10.2026

Innhold

Forord 3
Utfordringsbilde 4
Definisjoner 5
Barn og unges tanker om en god oppvekst 7
Verdigrunnlag 8
Oppvekstoppdraget 9
Innsatsområder 10
- Lederskap 10
- Profesjonell kultur 11
- Relasjonskvalitet 12
- Helhetlig tilnærming 13
- Mestring og utvikling 14

Et godt foreldresamarbeid 16
Oppfølging 17
Kilder og kunnskapsgrunnlag 19

Forord

Denne plattformen beskriver verdier, prioriteringer og forventninger som skal prege tjenestene i oppvekstområdet i Sarpsborg. Målet er å styrke kvaliteten i arbeidet vårt og sikre at alle barn og unge får en trygg, inkluderende og utviklende oppvekst.

Plattformen skal være et styringsverktøy for direktør oppvekst og støtte virksomheter og tjenester i arbeidet med å vurdere egen praksis, identifisere utviklingsområder og jobbe systematisk med forbedring. God kvalitet forutsetter at ansatte, ledere, foreldre, barn og unge arbeider mot felles mål og trekker i samme retning.

Vi har et stort og viktig oppdrag. Barn og unge skal oppleve mestring og tilhørighet, utvikle kunnskap og ferdigheter, og få tro på egne muligheter i møte med et samfunn i rask endring. Dette arbeidet kan ingen løse alene. Samarbeid på tvers av tjenester, nivåer og profesjoner er avgjørende.

Plattformen bygger på nasjonale og kommunale styringsdokumenter, og erstatter *Kommunedelplan oppvekst 2018–2030* [1]. Mål/oppdrag/oppgaver utledes fra plattformen, og jobbes med årlig i forbindelse med kommunens handlingsplan. Dette synliggjøres i kommunens styringsverktøy, Framsikt.

[1] Styringsdokumenter; Lover og forskrifter, blant annet Læreplanverket, LK20, Rammeplan for SFO. Rammeplan for barnehage. Samfunnsplanen, oppvekstreformen, Vi i Sarpsborg, Kommunedelplan forebygging og folkehelse

Utfordringsbilde

Sarpsborg kommune påvirkes av store samfunnsendringer. Endringer i demografi, arbeidsmarked og levekår stiller nye krav til tjenestene. Mange familier har lav inntekt og lavt utdanningsnivå, og flere unge står utenfor arbeid og utdanning. Dette påvirker helse, deltagelse og livskvalitet.

Samtidig endrer teknologi, digitalisering og nye medier hvordan barn og unge lærer, kommuniserer og deltar i samfunnet. Utviklingen gir muligheter, men skaper også utfordringer for inkludering og kritisk tenkning.

Foreldreundersøkelsen viser at mange foreldre er fornøyde med barnehagetilbudet, og elevundersøkelsen viser at mange elever trives. Samtidig er læringsresultatene samlet sett for svake, og det er mange barn og unge som opplever utenforskap, mobbing eller press for å prestere. Dette er eksempler på faktorer som gjør at for mange står i fare for ikke å fullføre videregående opplæring.

Kommunen har et ønske om å gi alle barn, unge og deres familier en god start i livet, trygge oppvekstsvilkår og like muligheter fra barndom, gjennom ungdomstid og inn i arbeidslivet.

For å lykkes trenger vi et felles utgangspunkt, tydelige strukturer, kvalitet i tjenestene, kultur for tverrfaglig samarbeid, tidligere innsats og sikre at alle barn, unge og deres familier får riktig støtte til riktig tid.

Definisjoner

«Felles språk gir oss et utgangspunkt for forståelse og samarbeid.»

Sagt på ledermøte.

Barnets beste

Barnets beste er et grunnleggende prinsipp og en rettighet som innebærer at barnets behov, rettigheter og livssituasjon skal tillegges stor vekt i alle beslutninger som berører barnet. Hva som er barnets beste avgjøres gjennom en konkret og helhetlig vurdering, der hensynet til barnets utvikling, trygghet, tilhørighet og trivsel veies opp mot andre relevante hensyn. Barnets mening skal inngå i vurderingen, i tråd med alder og modenhet.

Barnets beste er ikke nødvendigvis det samme som barnets ønske, eller det som er enklest for tjenester eller voksne, men det som samlet sett vurderes å være best for barnet på kort og lang sikt.

Foreldre:

Foreldre er de som har den daglige omsorgen for barnet. I denne planen brukes begrepet foreldre som en samlebetegnelse, og omfatter også foresatte og andre omsorgspersoner der det er relevant

Interaksjoner:

Interaksjoner beskriver samspillet mellom barn og voksne, og hvordan kommunikasjon og handlinger i konkrete situasjoner påvirker barnets utvikling, trygghet og trivsel.

Relasjon:

Relasjoner beskriver kvaliteten i samspillet mellom mennesker og kjennetegnes av gjensidig respekt, tillit og anerkjennelse. I oppvekstarbeid innebærer gode relasjoner at barnet blir møtt med varme, tydelighet og forutsigbarhet, og opplever å bli sett, forstått og tatt på alvor av trygge voksne.

Autoritativ voksenrolle:

En autoritativ voksenrolle innebærer at den voksne er varm, tydelig og ansvarlig. Den voksne møter barnet med omsorg og respekt, setter klare rammer og forventninger, og gir veiledning og støtte på en forutsigbar og faglig begrunnet måte. Rollen innebærer å lytte til barnets perspektiv uten å legge ansvar for beslutninger over på barnet, og har som mål å fremme barnets trygghet, utvikling og mestring.

Danning

«Danning» og «dannelse» er i stor grad synonymer som beskriver formingen av et menneskes personlighet, etikk og kunnskap. Mens dannelse ofte assosieres med tradisjonell folkeskikk og dannede manerer, brukes danning oftere om en pågående, livslang prosess for å utvikle kritisk tenkning, identitet og selvstendighet i møte med andre.

Profesjonelt lærende fellesskap:

Virksomhetene skal være profesjonsfaglige fellesskap der ledere og ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis.

Tidlig innsats:

Tidlig innsats innebærer å oppdage og følge opp så tidlig som mulig når det er tegn til sårbarhet, behov for støtte eller risiko for et uheldig utviklingsforløp. Målet er å forebygge at vansker får utvikle seg, ved at målrettede tiltak settes inn raskt og i tråd med barnets behov, i samarbeid mellom barn, foreldre og tjenester. Dette forutsetter også at vi arbeider systemisk, både på individ-, gruppe- og systemnivå.

Laget rundt barnet:

Laget rundt barnet viser til det samlede nettverket av voksne og tjenester som har ansvar for å følge opp og støtte barnet, og som samarbeider helhetlig og koordinert ut fra barnets behov. Dette inkluderer barnets foreldre og relevante fagpersoner i og på tvers av tjenester, med et felles mål om å sikre barnets trygghet, utvikling og trivsel.

Internt støttesystem:

Internt støttesystem er de interne faglige ressursene og strukturene som støtter ansatte i barnehage og skole i å følge opp barn og unge på en tidlig, helhetlig og kvalifisert måte.

Barn og unges tanker om en god oppvekst

FNs barnekonvensjon slår fast at barn og unge har rett til å si sin mening og bli lyttet til, og at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle beslutninger som angår dem.

Perspektivene fra Sarpsborgs barn og unge, som vises i bildet under, synliggjør særlig at trygghet skapes når voksne er til stede, viser omsorg, lytter og hjelper når noe er vanskelig. Vennskap, lek og inkludering er avgjørende for trivsel, og både barn og voksne må bidra til at alle får være med. Læring fungerer best når barna får støtte, tydelige forklaringer og en hverdag som er variert, trygg og tilpasset deres behov, samtidig som de blir hørt og tatt på alvor.

Verdigrunnlag

> «Verdiene må ligge til grunn for hvordan vi jobber og snakker sammen på.»
>
> Sagt på et ledermøte.

Sarpsborg kommunes verdier skal hjelpe oss til å ta riktige avgjørelser og gjøre gode prioriteringer i det daglige. Gjennom verdisettet blir det tydelig hvilke forventninger vi skal ha til hverandre som ledere, kolleger og samarbeidspartnere. Verdiene skal også kjennetegne oss som organisasjon både internt og eksternt. Vårt felles verdisett skal prege vår hverdag, veilede oss til å ta de riktige valgene og motivere oss til å yte vårt beste.

For oppvekstområdet betyr verdiene at vi legger barnets beste til grunn i alt vi gjør, og at vi skaper tjenester som henger sammen gjennom oppvekstløpet. Det vil alltid finnes spenninger mellom ulike formål, verdier og hensyn. Noen ganger må vi gjøre krevende avveininger. Verdigrunnlaget skal hjelpe oss å stå støtt i disse valgene og være retningsgivende for hvordan vi samarbeider og utvikler tjenestene.

Verdiene våre

Framtidsrettet

Sarpsborg kommune
- Vi søker nye løsninger og legger til rette for utvikling og forbedring

Oppvekst
- Vi gir barn og unge kompetansen de trenger for å møte et samfunn i endring.
- Vi arbeider etter forskning, prøver ut nye løsninger og tilpasser tjenestene når behovene endrer seg.

Åpen

Sarpsborg kommune
- Vi samarbeider, deler og inviterer til medvirkning

Oppvekst
- Vi deler relevant informasjon innenfor lovverket, involverer foreldre og barn i dialog, og bygger gode samhandlingsarenaer mellom tjenestene.
- Vi etablerer tillit gjennom tydelig kommunikasjon og lav terskel for kontakt.

Respektfull

Sarpsborg kommune
- Vi møter barn, unge og voksne med likeverd og anerkjennelse

Oppvekst
- Vi møter alle med likeverd, lytter aktivt og anerkjenner ulike perspektiver.
- Vi viser respekt for hverandres faglige mandat og sørger for et inkluderende samarbeid der barnets beste er felles mål.

Troverdig

Sarpsborg kommune
- Vi er tydelige, profesjonelle og forutsigbare

Oppvekst
- Vi skaper forutsigbarhet gjennom samsvar mellom ord og handling.
- Vi følger opp avtaler, utøver profesjonell praksis og fremstår samlet overfor barn, foreldre og samarbeidspartnere.

Oppvekstoppdraget

«Vi skal ivareta barnets nåtid og forberede til fremtiden.»
Sagt på et ledermøte.

Oppvekstområdets overordnede mål er at flest mulig barn og unge skal fullføre videregående opplæring. For å få til dette trengs et helhetlig og langsiktig arbeid som starter tidlig og følger barn og unge gjennom hele oppvekstløpet, på tvers av alle miljøene de er en del av.

Barn og unge utvikler seg i samspillet mellom hjem, barnehage, skole, fritidsarenaer, venner og nærmiljø. Alle disse miljøene bidrar til barn og unges læring, trivsel og utvikling.

Familiesenteret, barnehage, skole og andre støtte- og velferdstjenester utgjør kjernen i kommunens arbeid med barn og unge. Barnehage og skole skal tilby miljøer som fremmer utvikling, danning, læring og trivsel. Familiesenteret og støtte- og velferdstjenestene skal styrke dette arbeidet gjennom tidlig hjelp, veiledning og tilrettelegging når det er behov. Arbeidet på tvers av oppvekstområdet skal særlig støtte barn og unges språkutvikling, grunnleggende ferdigheter, sosial og emosjonell kompetanse, og sikre trygge og gode læringsmiljøer som gir opplevelser av mestring.

Den samlede innsatsen skal bidra til at barn og unge i Sarpsborg opplever mestring, tilhørighet og gode muligheter for fremtiden, og dermed øker sannsynligheten for å fullføre videregående opplæring og etablere et selvstendig og godt voksenliv.

Innsatsområder

For å styrke kvaliteten i tjenestene har vi valgt fem innsatsområder som skal gi retning for arbeidet vårt. Innsatsområdene uttrykker hva som er viktigst for at barn og unge skal få et trygt, inkluderende og utviklende oppvekstmiljø. De skal bidra til felles forståelse, prioriteringer og en mer samordnet praksis på tvers av tjenester og nivåer.

Lederskap

Et godt og tydelig lederskap er avgjørende for kvaliteten i tjenestene. Ledere skal skape retning, trygghet og arbeidsglede, og sørge for at ansatte har gode forutsetninger for å lykkes i oppdraget.

En leder i oppvekstområdet skal være synlig, tilgjengelig og til stede i hverdagen. God ledelse handler om å bygge relasjoner, gi klare forventninger og følge opp gjennom støtte og tilbakemeldinger. Ledere må også legge til rette for refleksjon, læring og samarbeid internt på egen virksomhet og på tvers av tjenester og fagområder.

Å være leder i oppvekstområde i Sarpsborg betyr at du:

- Skaper tydelig retning og felles forståelse for oppvekstoppdraget.
- Er synlig, tilgjengelig og til stede i hverdagen.
- Legger til rette for refleksjon, læring og faglig utvikling.
- Gir klare forventninger og følger opp gjennom støtte og dialog.
- Bygger relasjoner preget av tillit, respekt og forutsigbarhet.
- Bidrar til samarbeid og mobilisering av ressurser på tvers av virksomheter når det er nødvendig.

Profesjonell kultur

«Vi må tørre å være tålmodige og sårbare i utviklings- og læringsprosesser.»

Barneskolelærer

Å være profesjonell handler om å kombinere faglig kompetanse, etisk bevissthet og gode holdninger i møte med barn, unge og kolleger. Det innebærer å bruke kunnskap, ferdigheter og personlige kvaliteter på en måte som ivaretar både rollen og menneskene man jobber med. Profesjonalitet handler også om ansvarlighet, refleksjon over egen praksis og evnen til å utvikle seg i tråd med felles verdier og mål. En profesjonell kultur skapes når vi samarbeider godt, deler kunnskap og utvikler oss sammen.

Kapasitetsbygging handler om hvordan profesjonell kultur utvikles og styrkes over tid. Det innebærer at ansatte inngår i en læringskultur der refleksjon, systematisk erfaringsdeling og faglig videreutvikling er en naturlig del av arbeidet. Når ansatte får støtte til å utvikle både faglige og relasjonelle ferdigheter, bygger vi trygghet, mestringstro og fellesskap. Slik skaper vi tjenester som er i stand til å møte barn og unge og deres familiers behov på en kompetent og helhetlig måte.

En profesjonell kultur utvikles når vi:

- Deler kunnskap, erfaringer og praksis for å utvikle kvalitet.
- Deltar aktivt i profesjonelle lærende fellesskap.
- Reflekterer over egen praksis og er åpne for tilbakemeldinger.
- Tar ansvar for egen faglig utvikling.
- Kommuniserer tydelig og viser gjensidig respekt og tillit.
- Retter oppmerksomheten mot løsninger og forbedring.

Relasjonskvalitet

“Når voksne sier hei og smiler, blir jeg glad.”

Barnehagebarn

Interaksjon handler om samspillet i møtet mellom mennesker. Hver gang vi møter andre, gjennom blikk, ord og handlinger, skapes det et møtested som påvirker relasjonen. Summen av disse interaksjonene danner relasjonene vi bygger over tid, og kvaliteten på alle disse interaksjonene avgjør om mennesker opplever trygghet, tilhørighet og støtte.

Ansatte skal ha en profesjonell relasjonskompetanse som bygger på varme, tydelighet og involvering. Det innebærer å være til stede, skape gode møter og bidra til at alle føler seg sett og inkludert.

I oppvekstområdet skal ansatte innta en autoritativ voksenrolle. Det betyr å kombinere omsorg og tydelige rammer: å være varm og støttende, samtidig som krav og forventninger er klare. Dette bidrar til positiv sosial utvikling, forebygger negative handlinger og skaper et trygt og utviklende miljø.

Relasjoner av høy kvalitet preges av respekt og gjensidig tillit, der barn og unge møtes med anerkjennelse og forutsigbarhet, og den voksne utøver sitt ansvar på en tydelig og profesjonell måte. Relasjoner av høy kvalitet bygges gjennom samspill som er trygt, tydelig og støttende.

En relasjon av høy kvalitet kjennetegnes av at vi:

- Møter barn, unge og deres familier med respekt og anerkjennelse.
- Setter tydelige rammer og forventninger, og er forutsigbare i møte med barn og unge.
- Er sensitive for barns og unges behov, følelser og signaler.
- Kommuniserer åpent, tydelig og lyttende og gir barn og unge mulighet til å uttrykke seg fritt.
- Involverer barn og unge på en måte som gir opplevelse av medvirkning innenfor trygge rammer.

«Vi vil at voksne skal høre ferdig på oss før de svarer»

Elev

“Ikke le – ta oss på alvor.”

Elev

“Når voksne er rolige og snille, føles det trygt.”

Elev

«Det er lettere å spørre om hjelp når læreren er snill»

Elev

Helhetlig tilnærming

«Det må være kompetente, motiverte og trygge voksenpersoner i laget rundt barn og unge.»

Sagt av et samarbeidsutvalg

En helhetlig tilnærming handler om samarbeid på tvers av virksomheter og instanser for å sikre at barn og unge får den støtten de trenger. Når fagmiljøer jobber sammen og deler ansvar, skapes et mer sammenhengende tjenestetilbud som gir bedre oppfølging og mer treffsikre tiltak. Sarpsborg kommune har utviklet en visuell modell som viser hvordan tjenester og tiltak fordeler seg etter målgrupper. De fleste barn, unge og deres familier har det bra og vil bruke tilbud på universelt nivå, det grønne nivået i pyramiden. Noen vil ha behov for målrettede tiltak, og noen få vil trenge mer omfattende og spesialiserte tjenester.

For at barn, unge og deres familier som trenger tiltak på gult og rødt nivå skal oppleve et samordnet tilbud, må tjenestene samarbeide systematisk og med en felles forståelse av mål og ansvar. Dette forutsetter god informasjonsflyt, slik at det ikke er familiene selv som må bære ansvaret for å samordne hjelpen de mottar.

Ansatte som møter barn og unge skal vite hvem de kan kontakte og hvordan de kan bidra til en helhetlig innsats. I dette arbeidet ser vi hele barnets livssituasjon for å forstå hvilke tiltak som best kan støtte deres utvikling og behov over tid.

Helhetlig tilnærming betyr at vi:

- Samarbeider tverrfaglig for å gi barn og familier helhetlig støtte.
- Tar tidlig ansvar når behov oppstår.
- Ser hele barnets livssituasjon i vurderinger og tiltak.
- Er tydelige på ansvar og roller i samarbeidet.
- Deler informasjon på en trygg og strukturert måte.

Mestring og utvikling

"Jeg tør mer når jeg tror på meg selv."

Elev

Mestring er barn og unges opplevelse av å få til noe i lek, læring, relasjoner eller hverdagsliv. Det kjennetegnes av stolthet, glede og trygghet, og oppstår når barn får støtte til å ta nye steg ut fra sitt eget utgangspunkt. Utvikling er den gradvise modningen hos barn og unge, emosjonelt, sosialt, kognitivt og fysisk.

Alle barn og unge i Sarpsborg skal oppleve mestring og utvikling gjennom hele oppvekstløpet. Dette forutsetter trygge og forutsigbare oppvekstmiljøer, tidlig innsats, godt samarbeid mellom tjenester og voksne som møter barn og unge med varme, tydelige forventninger og kompetanse. Barn og unges grunnleggende behov handler om omsorg, trygghet, tilhørighet, gode relasjoner, stimulering og mulighet til å utvikle seg i eget tempo. Disse behovene skal ligge til grunn for hvordan tjenester møter og følger opp barn og unge i både hverdag og overgangsfaser, slik at de får erfaringer som styrker tilhørighet, trivsel, læring og livsmestring.

Vi fremmer mestring og utvikling gjennom inkluderende fellesskap der alle barn og unge opplever tilhørighet, deltakelse og anerkjennelse. Mangfold er en ressurs, og vi møter barn og unge med respekt for deres ulike forutsetninger og behov.[2]

Barn og unges utvikling starter i svangerskapet og skjer gjennom hele barndommen og ungdomstiden. De lever livene sine på ulike arenaer, som hjemme, i barnehage, skole og fritid. Sammen skal vi bidra til gode sammenhenger, slik at barn og unge opplever trygghet, tilhørighet og utvikling. De første leveårene legger et viktig grunnlag for hjerneutvikling, relasjoner, språk og sosial kompetanse, og gjør det særlig viktig å tilpasse støtte og samarbeid tidlig i barnets liv. Barn og unges behov endrer seg gjennom oppveksten, og tjenestene må kunne justere innsats og arbeidsmåter i takt med dette. Likeverdige tjenester betyr at barn og unge får det de trenger for å utvikle seg, og at ansatte møter ulike situasjoner med fleksibilitet, nysgjerrighet og respekt.

For at barn og unge skal oppleve mestring og utvikling, må de møte voksne som er til stede, som ser og bygger videre på deres sterke sider og som forstår hvor barn og unge befinner seg i sin utvikling. Relasjonskvalitet er avgjørende for trivsel og læring.

"Det hjelper å øve mye og ikke stresse."

Elev

[2] Dette er i tråd med prinsippene i CRPD, som vektlegger like muligheter, deltakelse og inkludering for alle barn og unge.

Utvikling handler også om å møte utfordringer, tåle motstand og være i prosesser som krever utholdenhet. Barn og unge trenger rom for å øve, feile og prøve igjen, og støtte til å regulere følelser, håndtere uenighet, følge regler og konsentrere seg. Slike ferdigheter er viktige for robusthet og henger tett sammen med psykisk helse. Tjenestene skal bidra med struktur og støtte som hjelper barn og unge å forstå og håndtere egne følelser og behov.

"Jeg lærer best når noen forklarer steg for steg."

Elev

Barn og unge vokser opp med ulike forutsetninger, og kommunen har et ansvar for å bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Gode fellesskap, positive relasjoner og trygge arenaer for deltakelse i lek, læring og aktiviteter er sentrale forutsetninger for at alle skal kunne lykkes. Tidlig og koordinert innsats er avgjørende. Arbeidet skal bygge på et ressursorientert og helhetlig blikk på barn og unges livssituasjon.

"Vi vil ha forklaringer som gjør at vi forstår ordentlig."

Elev

Aktivitet og engasjement er viktige drivere for læring og utvikling. Barn og unge lærer best når de får utforske, delta aktivt og bruke kreativitet og bevegelse i hverdagen. Et aktivt læringsmiljø styrker motivasjon, helse og trivsel og bidrar til utvikling av ferdigheter og perspektiver.

Psykisk helse og livsmestring skal være en naturlig del av kommunens arbeid med barn og unge. God psykisk helse er en forutsetning for læring, og læring skaper mestring som igjen styrker psykisk helse. Familiesentre, barnehage, skole og øvrige tjenester skal forebygge psykisk uhelse, styrke relasjoner og tilhørighet og bidra til trygghet og robusthet.

"Det er lettere å lære når vi jobber sammen."

Elev

"Jeg vil bli flinkere til å lese – jeg trenger hjelp av en voksen."

Elev

Mestring og utvikling fremmes når vi:

- Bygger trygge relasjoner og møter barn og unge med voksne som ser, støtter og utfordrer.
- Gir tidlig og tilpasset støtte som styrker språk, læring og sosial utvikling.
- Legger til rette for fellesskap som gir tilhørighet og mulighet til å lykkes.
- Gir rom for utfordringer der barn og unge kan øve, feile og utvikle robusthet.
- Skaper aktive hverdager med deltakelse, utforsking og engasjement.
- Sikrer likeverdige muligheter, tilpasset barns og unges ulike forutsetninger.

Et godt foreldresamarbeid

«Vi må være trygge i foreldrerollen.»

Sagt av forelder

Foreldre har hovedansvaret for barnets oppdragelse og utvikling. Et godt samarbeid mellom hjemmet og tjenestene på oppvekstområdet er viktig for barn og unges trivsel, læring og utvikling. Foreldre kommer med ulike erfaringer, behov og forventninger. Derfor må alle tjenester i oppvekstområdet være tydelige på hva de kan tilby, hvilke mål de arbeider etter og hvilke forventninger de har til hjemmet. Tjenestene skal legge til rette for et samarbeid som bygger på tillit, åpenhet og gjensidig respekt.

Tjenestene skal også bidra til å styrke foreldres forutsetninger for å ivareta foreldrerollen, gjennom støtte, veiledning og tilpasset oppfølging når det er behov. Noen familier vil ha behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder, og tjenestene må kunne møte disse behovene på en helhetlig og tilgjengelig måte.

«Vi må jobbe for sterke fellesskap og engasjerte voksne.»

Sagt av forelder

Et godt foreldresamarbeid handler også om å bygge fellesskap rundt barn og unge. Gjennom samarbeid med foreldre kan barnehage, skole og øvrige tjenester etablere inkluderende miljøer der barn, unge og deres familier opplever tilhørighet og samhold. Foreldre er viktige rollemodeller og bidragsytere, og har en sentral rolle i arbeidet med å forebygge utenforskap.

Et godt foreldresamarbeid innebærer at vi:

- Anerkjenner foreldre som sentrale aktører i barnets liv.
- Møter foreldre med åpenhet, respekt og tydelighet.
- Tar ansvar sammen med foreldre for å skape inkluderende fellesskap.
- Lytter til foreldres erfaringer og perspektiver.
- Legger til rette for medvirkning når tilbud skal tilpasses barnet.
- Skal gi familier støtte til å mestre foreldrerollen.
- Sikrer helhetlig og koordinert støtte til familier med særskilte behov.

Oppfølging

For at oppvekstplattformen skal være et levende styringsdokument som brukes aktivt i det daglige arbeidet, må oppfølgingen være systematisk, forutsigbar og forankret i felles strukturer. Oppfølgingen skal støtte utvikling, gi retning og sikre sammenheng både i den enkelte virksomhet og på tvers av hele oppvekstområdet.

Ledere på alle nivåer har et særlig ansvar for å sikre at oppfølgingen er systematisk, at kunnskap brukes aktivt i utviklingsarbeidet, og at oppvekstplattformen omsettes til praksis i egen virksomhet og i samhandling med andre.

Kvalitetsutvikling forutsetter at vi bruker kunnskap målrettet. Data og erfaringer skal danne grunnlag for refleksjon, læring og forbedring, og bidra til å vurdere om tiltak har ønsket effekt. Kvalitetsindikatorer, det vil si data og informasjon som sier noe om kvalitet og utvikling i tjenestene, gir et felles grunnlag for å følge utviklingen i tjenestene over tid. De skal synliggjøre trender og mønstre, bidra til å identifisere styrker og utviklingsområder, støtte ledere i beslutninger og gi direktør innsikt i hvordan tjenestene leverer på kjerneoppdraget. Gjennom systematisk bruk av tilgjengelige data vurderes mål, strukturer og tiltak jevnlig, både i den enkelte virksomhet og i oppvekstområdet som helhet, og kursen justeres når det er nødvendig.

Analyse og evaluering bygger på et bredt kunnskapsgrunnlag. Dette kan være resultater fra undersøkelser og kartlegginger, erfaringer fra praksis, faglige refleksjoner, samtaler med barn, unge og foresatte, brukererfaringer og lovpålagte rapporteringer. Samlet gir dette et helhetlig bilde av kvalitet, praksis og utviklingsbehov.

Tilsyn, internkontroll og håndtering av avvik er en del av dette arbeidet. Det skal bidra til å sikre etterlevelse av lovverk, avdekke risiko og svakheter, og gi grunnlag for læring og forbedring. Avvik brukes ikke for å peke ut feil, men for å styrke kvaliteten i tjenestene og sikre trygge og forsvarlige tilbud til barn og unge.

Direktør oppvekst følger opp virksomhetene gjennom:

- Ledersamlinger og faglige fellesskap.
- Kvalitetsdialoger – strukturerte samtaler med virksomhetene om mål, resultater, trygghet, trivsel og utviklingsarbeid.
- Ledersamtaler.
- Bruk av styringsinformasjon og rapportering for å følge utvikling og måloppnåelse i oppvekstområdet.

Virksomhetsleder følger opp egen virksomhet gjennom:

- Systematisk bruk av data, erfaringer og refleksjon i dialog med ansatte.
- Ledelse av utviklingsarbeid i tråd med oppvekstplattformen og gjeldende handlingsplan.
- Systematisk oppfølging av kvalitetsarbeid og praksis, inkludert tilsyn, internkontroll og håndtering av avvik.
- Samarbeid med andre virksomheter og tjenester for å sikre helhet og sammenheng rundt barn og unge.

Kilder og kunnskapsgrunnlag

- FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen), særlig artiklene 3 og 12
- Prop. 57 L (2022-2023)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet)
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 – Overordnet del (Utdanningsdirektoratet)
- Rammeplan for skolefritidsordningen (SFO)
- Veileder: *Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier* (Helsedirektoratet m.fl.)
- Samordningsplikten for kommunen
- Kunnskapsmodellen Barnets behov i sentrum, Bufdir
- Universitetet i Stavanger (2022). Tidlig innsats tidlig i livet. FoU-rapport
- Roland, P., Hye, L. og Øgård, M. (red.) (2023). *Kapasitetsbygging i barnehage, skole og PPT*
- Roland, P. (2021). *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole*
- Paulsen, J. Merok (2019). *Strategisk skoleledelse*
- Samfunnsplanen
- Vi i Sarpsborg
- Kommunedelplan forebygging og folkehelse
- Sarpsborg kommune - Tiltak for barn og unge